

WPISUJE UCZEŃ**UZUPEŁNIA ZESPÓŁ
NADZORUJĄCY****KOD UCZNIA****PESEL**

--	--	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

 dysleksja

**PRÓBNY SPRAWDZIAN SZÓSTOKLASISTY
Z OPERONEM I „GAZETĄ WYBORCZĄ”**

**CZĘŚĆ 1
JĘZYK POLSKI I MATEMATYKA**

Instrukcja dla ucznia:

1. Sprawdź, czy arkusz sprawdzianu zawiera 12 stron.
Ewentualny brak stron lub inne usterki zgłoś nauczycielowi.
2. Na tej stronie i na karcie odpowiedzi wpisz swój kod i PESEL.
3. Czytaj uważnie wszystkie teksty i zadania.
4. Rozwiązania zapisuj długopisem albo piórem z czarnym tuszem/atramentem. Nie używaj korektora.
5. Rozwiązania zadań, w których musisz samodzielnie sformułować odpowiedzi, zapisz czytelnie i starannie w wyznaczonych miejscach. Pomyłki przekreślaj.
6. Odpowiedzi do zadań zamkniętych zaznacz na karcie odpowiedzi.
7. Zaznaczając odpowiedzi, zamaluj kratkę z wybraną odpowiedzią – np. gdy wybrałeś/wybrałaś odpowiedź A:

	B	C	D
---	---	---	---

8. Zaznaczając odpowiedzi, zamaluj kratkę z wybraną odpowiedzią – np. gdy wybrałeś/wybrałaś odpowiedź PP:

	PF	FP	FF
---	----	----	----

9. Zaznaczając odpowiedzi, zamaluj kratkę z wybraną odpowiedzią – np. gdy wybrałeś/wybrałaś odpowiedź BD:

AC	AD	BC	
----	----	----	---

10. Staraj się nie popełniać błędów przy zaznaczaniu odpowiedzi, ale jeśli się pomylisz, błędne zaznaczenie otocz kółkiem i zaznacz inną odpowiedź.

	B	C	
---	---	---	---

11. Dodatkowa strona arkusza jest przeznaczona na brudnopis.
Zapisy w brudnopisie nie będą sprawdzane.

Powodzenia!**STYCZEŃ
2016****Czas pracy:
80 minut****Liczba punktów
do uzyskania: 41**

Tekst do zadań od 1. do 7.

Wielcy żeglarze i ich odkrycia

Epoka wielkich odkryć geograficznych przypada na przełom XV i XVI wieku. W tym czasie dokonano ważnych dla poznania świata odkryć geograficznych. Odkrywcze wyprawy odbywały się drogą morską. Brali w nich udział przede wszystkim portugalscy i hiszpańscy żeglarze. Wielkie wyprawy miały na celu odkrycie morskich dróg do znanych już od starożytności krajów, na przykład do Indii, a także do nowych lądów, których istnienia tylko się domyślano. Przełomowe dla poznania świata były dwa wydarzenia: odkrycie Przylądka Dobrej Nadziei przez Bartolomeu Diasa [czytaj: bartolomeo dijasal] oraz odkrycie drogi morskiej do Indii przez Vasco da Gamę [wasko da gameł], który opłynął całą Afrykę. To zapoczątkowało podróże na wschód. Z kolei wyprawy Krzysztofa Kolumba w latach 1492–1504 otworzyły drogę na zachód i przyczyniły się do odkrycia Nowego Świata¹. Kolumb błędnie uważał, że odnalazł drogę do Indii, dlatego pierwotnych mieszkańców nazwał Indianami. Nazwa odkrytego przez niego kontynentu pochodzi z kolei od nazwiska badacza wybrzeża Ameryki Południowej w latach 1499–1502 – Ameriga Vespucci [czytaj: ameriga wespuczczil]. Drogą tą wyruszyła również w 1519 roku pierwsza wyprawa dookoła świata pod wodztwem Ferdynanda Magellana.

W okresie wielkich odkryć geograficznych wielu żeglarzy wypływało na morze, jednak nie zawsze przyświecały im szlachetne ideały poznania świata. Często podążali za zyskiem, spodziewali się zdobycia drogich korzeni i przypraw lub złota i innych kosztowności. Jednakże wielu dokonywało ważnych odkryć, które na stałe zapisały się w historii odkryć geograficznych.

Wielkie odkrycia geograficzne miały ogromne znaczenie dla poznania świata. Przyczyniły się one do poszerzenia horyzontów geograficznych Europejczyków. W XVII wieku wiedziało już o istnieniu wszystkich zamieszkanym kontynentów. Zaczęły powstawać mapy, na których przedstawiano nowo odkryte lądy. Twórcami map byli żeglarze, na przykład Krzysztof Kolumb czy Amerigo Vespucci. Mapy przyczyniły się do rozpowszechniania obrazu Ziemi.

¹ Nowy Świat to określenie, które pojawiło się w okresie wielkich odkryć geograficznych. Nazywano tak nowo odkryty ląd Ameryki. Stary Świat to kontynenty znane od starożytności: Europa, Azja i Afryka.

Na podstawie: *Odkrywanie Ziemi – wielkie odkrycia geograficzne* [w:] M. Augustowska, E. Bytniewska, M. Gajewska, M. Karwowska, *Przyroda 6*, Gdynia 2015, s. 84–87.

Zadanie 1. (0–1)

Dokończ zdanie – zaznacz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Najwięcej informacji zawartych w tekście dotyczy przede wszystkim

- A. problemów związanych z odnalezieniem drogi morskiej do południowej części Afryki.
- B. powodów, dla których żeglarze uczestniczyli w wyprawach geograficznych.
- C. najważniejszych odkryć geograficznych dokonanych w XV i XVI wieku na świecie.
- D. tworzenia aktualnych map świata, wzbogaconych nowymi odkryciami geograficznymi.

Zadanie 2. (0–1)

Oceń prawdziwość poniższych zdań. Zaznacz P, jeśli zdanie jest prawdziwe, lub F, jeśli zdanie jest fałszywe.

O istnieniu Indii Europejczycy dowiedzieli się w XVI wieku.	P	F
Nowy Świat to nazwa nowo odkrytego lądu – Ameryki.	P	F

Zadanie 3. (0–1)

Oceń, które z poniższych zdań jest fałszywe. Zaznacz F przy zdaniu fałszywym.

1.	Wyprawy Kolumba przyczyniły się do odkrycia Nowego Świata.	F
2.	O istnieniu wszystkich zamieszkanym kontynentów wiedziano już w XVI wieku.	F
3.	Niektórzy żeglarze w XVI wieku wyruszali na wyprawę, by zdobyć bogactwo.	F

Zadanie 4. (0–1)

Dokończ zdanie – zaznacz odpowiedź A lub B oraz jej uzasadnienie 1 albo 2.

Tekst ma charakter

A.	literacki,	ponieważ	1.	opisuje wielkie odkrycia geograficzne.
B.	informacyjny,		2.	można określić czas i miejsce akcji.

Zadanie 5. (0–1)

Dokończ zdanie – zaznacz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Wyraz „poznania” występujący w zdaniu „Wielkie odkrycia geograficzne miały ogromne znaczenie dla poznania świata.” to rzeczownik użyty w

- A. mianownika liczby pojedynczej.
- B. dopełniacza liczby pojedynczej.
- C. biernika liczby pojedynczej.
- D. celownika liczby pojedynczej.

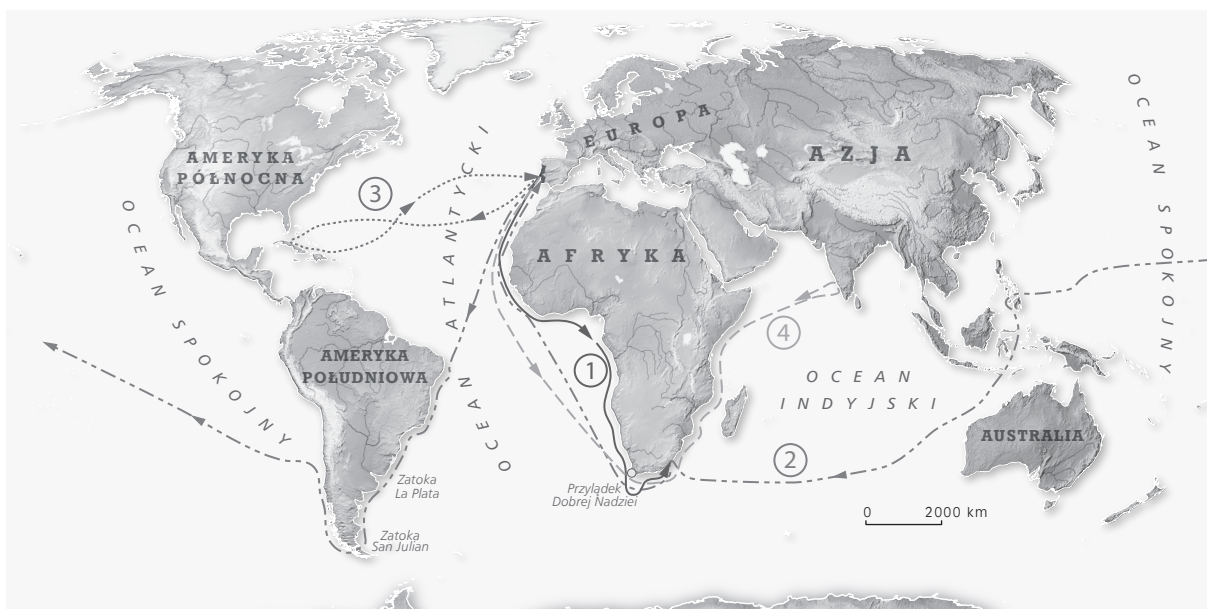
Zadanie 6. (0–1)

W którym punkcie podano zdanie złożone? Zaznacz właściwą odpowiedź spośród podanych.

- A. Twórcami map byli żeglarze, na przykład Krzysztof Kolumb czy Amerigo Vespucci.
- B. Drogą tą wyruszyła również pierwsza wyprawa dookoła świata pod dowództwem Ferdynanda Magellana.
- C. Przyczyniły się one do poszerzenia horyzontów geograficznych Europejczyków.
- D. Z kolei wyprawy Krzysztofa Kolumba otworzyły drogę na zachód i przyczyniły się do odkrycia Nowego Świata.

Zadanie 7. (0–2)

Przyjrzyj się mapie. Na podstawie tekstu określ, którym numerem na mapie oznaczono wyprawę Vasco da Gamy. Uzasadnij swoją odpowiedź.

Numer wyprawy: .....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Tekst do zadań od 8. do 13.

Ignacy Krasicki
Człowiek i zdrowie

W jedną drogę szli razem i człowiek, i zdrowie.
Na początku biegł człowiek; towarzysz mu powie:
„Nie spiesz się, bo ustanieś¹”. Biegł jeszcze tym bardziej.
Widząc zdrowie, że jego towarzystwem gardzi,
Szło za nim, ale z wolna. Przyszli na pół drogi²:
Aż człowiek, że z początku nadwreżył nogi,
Zelżył kroku³ na środku. Za jego rozkazem

Przybliżyło się zdrowie i odtąd szli razem.
Coraz człowiek ustawał, mając w pogotowiu
Zbliżył się: „Iść nie mogę, prowadź mnie” – rzekł zdrowiu.
„Było mnie zrazu⁴ słuchać” – natenczas⁵ mu rzekło;
Chciał człowiek odpowiedzieć... lecz zdrowie uciekło.

I. Krasicki, *Człowiek i zdrowie* [w:] *Bajki*, oprac. R. Wotoszyński, Wrocław 1956.

¹ ustaniesz – tu: opadniesz z sił

² przyszedli na pół drogi – przeszli razem połowę drogi

³ zelżył kroku – tu: zwolnił

⁴ zrazu – początkowo

⁵ natenczas – wówczas

Zadanie 8. (0–1)

Uzupełnij zdanie – zaznacz właściwą odpowiedź spośród podanych.

O zdarzeniach w bajce *Człowiek i zdrowie* opowiada A / B / C.

- A. narrator
- B. zdrowie
- C. człowiek

Zadanie 9. (0–1)

Dokończ zdanie – zaznacz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Zdrowie odmówiło pomocy człowiekowi, ponieważ

- A. źle się czuło w jego towarzystwie.
- B. nie lubiło się powtarzać.
- C. człowiek nie posłuchał jego rad.
- D. człowiek znalazł sobie innego towarzysza.

Zadanie 10. (0–1)

Jakiego środka stylistycznego użyto do przedstawienia zdrowia? Zaznacz właściwą odpowiedź spośród podanych.

- A. porównania
- B. przenośni
- C. wyrazu dźwiękonaśladowczego
- D. epitetu

Zadanie 11. (0–1)

Dokończ zdanie – zaznacz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Z utworu wynika, że człowiek okazał się

- A. nieprzewidujący.
- B. zapobiegliwy.
- C. nieuprzejmy.
- D. ostrożny.

Zadanie 12. (0–1)

Jakie pouczenie wynika z bajki *Człowiek i zdrowie*? Zaznacz właściwą odpowiedź spośród podanych.

- A. Zdrowia nie można kupić.
- B. Zdrowie jest radością dla duszy.
- C. Dbaj o zdrowie tylko na starość.
- D. Szanuj zdrowie przez całe życie.

Zadanie 13. (0–1)

W którym punkcie nie podano cechy bajki? Zaznacz właściwą odpowiedź spośród podanych.

- A. Jest pisana wierszem lub prozą.
- B. Zawiera morał wypowiedziany wprost lub pośrednio.
- C. Występują w niej wyłącznie postacie i wydarzenia historyczne.
- D. Bohaterami są zwierzęta, czasem ludzie, rzadziej rośliny lub przedmioty.

Zadanie 14. (0–7)

Napisz opowiadanie z dialogiem pod tytułem „Zdrowie to prawdziwy skarb”.

Tvoja praca powinna zająć co najmniej połowę wyznaczonego miejsca.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 15. (0–1)

Andrzej zwykle kładzie się spać o godzinie 21.30, a wstaje rano o godzinie 7. Pewnego piątku chłopiec położył się spać 40 minut później niż zwykle, a następnego dnia wstał 15 minut wcześniej niż zazwyczaj.

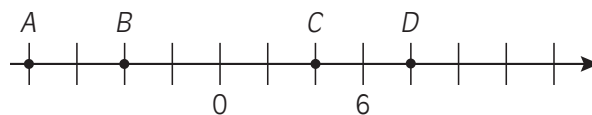
Dokończ zdanie – zaznacz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Z piątku na sobotę Andrzej spał

- A. od godziny 21.15.
- B. o 25 minut dłużej niż zwykle.
- C. o 55 minut krócej niż zwykle.
- D. do godziny 7.40.

Zadanie 16. (0–2)

Na osi liczbowej wskazano liczby: A , B , C i D .

Odczytaj współrzędne tych punktów, a następnie odpowiedz na pytania podane w tabeli. Przy każdym z nich zaznacz właściwą literę.

16.1.	Która z liczb jest wartością wyrażenia $9 - 15 + 2$?	A	B	C	D
16.2.	Która z liczb jest wartością bezwzględną liczby 8?	A	B	C	D

Informacja do zadań 17. i 18.

Na ilustracji przedstawiono cztery rodzaje produktów, które można kupić w jednym ze sklepów internetowych.

PENDRIVE
24 zł

Dostępnych 10 szt.

GRA PC
149 zł

Dostępnych 5 szt.

GŁOŚNIK
210 zł

Dostępne 2 szt.

TABLET
315 zł

Dostępna 1 szt.

Zadanie 17. (0–2)

Odpowiedz na pytania.

17.1. Czy 600 zł wystarczy na zakup czterech gier?

.....

17.2. O ile złotych więcej kosztuje tablet niż głośnik i pendrive?

.....

Zadanie 18. (0–1)

Oceń prawdziwość podanych zdań. Zaznacz P, jeśli zdanie jest prawdziwe, lub F, jeśli zdanie jest fałszywe.

Wszystkie ceny na ilustracji są wyrażone liczbami podzielonymi przez 3.	P	F
Tylko jedna z podanych cen jest liczbą podzieloną przez 5.	P	F

Zadanie 19. (0–1)

Na pewnej mapie odcinek łączący dwa miasta ma długość 2 cm. W rzeczywistości miasta te dzieli odległość 300 km.

W jakiej skali wykonano tę mapę? Zaznacz właściwą odpowiedź spośród podanych.

- A. 1 : 15 000 000
- B. 1 : 3 000 000
- C. 1 : 60 000 000
- D. 1 : 1 500 000

Zadanie 20. (0–1)

Uzupełnij brakujące wartości w poniższych równościach. Zaznacz odpowiedzi spośród A lub B oraz spośród C lub D.

$$4 \text{ t } 50 \text{ kg} = \text{A} / \text{B kg}$$

A. 450

B. 4050

$$20 \text{ kg } 30 \text{ dag} = \text{C} / \text{D kg}$$

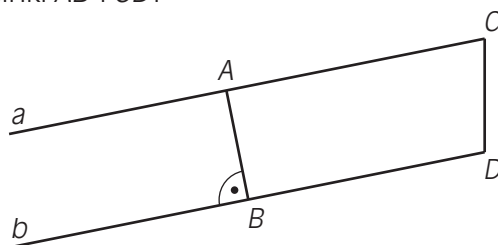
C. 20,3

D. 230

Zadanie 21. (0–1)

Proste a i b łączą dwa odcinki AB i CD .

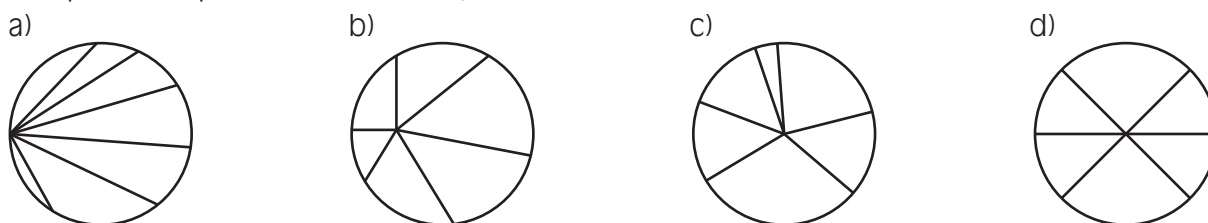

Oceń prawdziwość podanych zdań. Zaznacz P, jeśli zdanie jest prawdziwe, lub F, jeśli zdanie jest fałszywe.

Proste a i b są do siebie prostopadłe.	P	F
Odcinek CD wyznacza odległość między prostymi a i b .	P	F

Zadanie 22. (0–1)

Na rysunkach przedstawiono koła, a w nich różne odcinki.

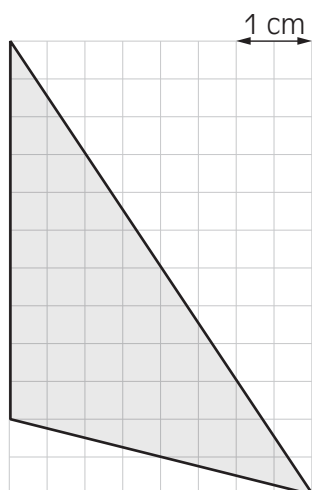

Uzupełnij zdania. Zaznacz odpowiedzi spośród A lub B oraz spośród C lub D.

- Cięciwy są przedstawione na rysunkach ____ .   A. a) i d)   B. b) i c)
 Promienie są przedstawione na rysunkach ____ .   C. b) i c)   D. c) i d)

Zadanie 23. (0–1)

Z prostokątnej kartki w kratkę o wymiarach 4 cm na 6 cm wycięto trójkąt rozwartokątny widoczny na ilustracji.

Zaznacz zdanie fałszywe.

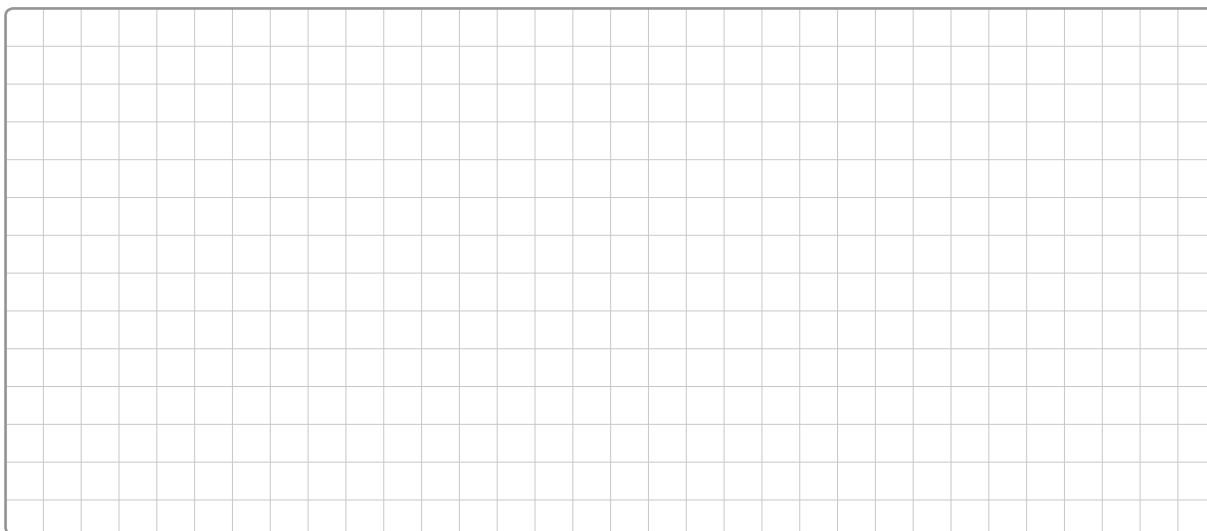
- A. Pole trójkąta jest mniejsze niż pole pozostałej części kartki.
 B. Pole trójkąta wynosi 11 cm^2 .
 C. Trójkąt zajmuje powierzchnię mniejszą niż 12 cm^2 .
 D. Trójkąt zajmuje $\frac{5}{12}$ powierzchni kartki.

Zadanie 24. (0–2)

Z butelki o pojemności wynoszącej 2 litry wypełnionej całkowicie wodą odlano $\frac{5}{8}$ jej zawartości.

Oblicz, ile mililitrów wody pozostało w tej butelce.

Zapisz wszystkie swoje obliczenia.

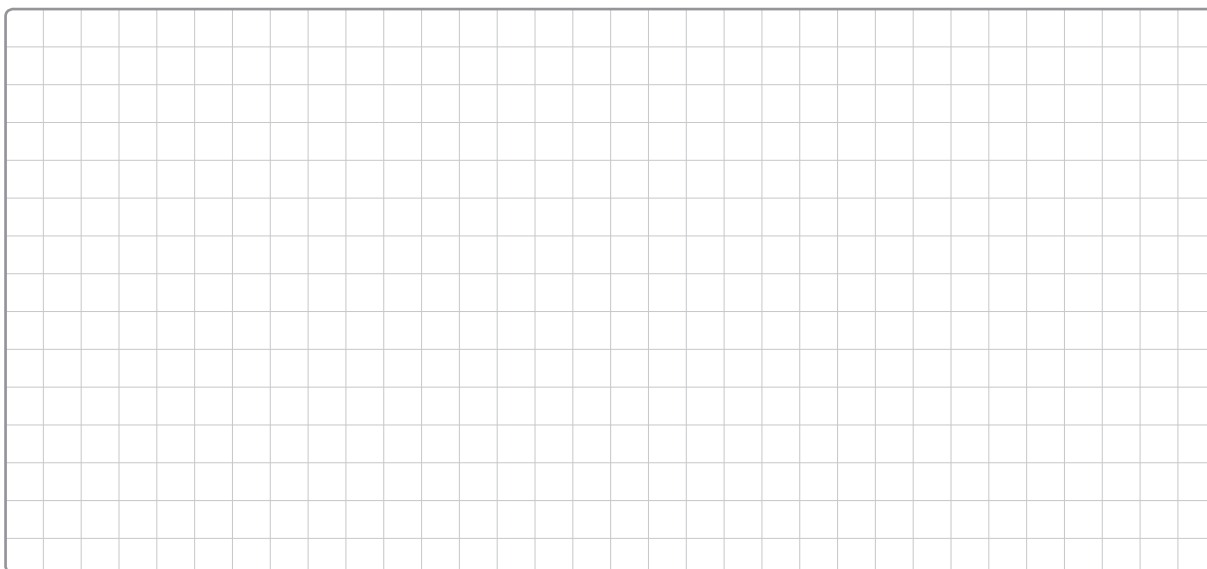
Odpowiedź: .....

Zadanie 25. (0–3)

Gosia z bratem kupili mamie na urodziny książkę i album na zdjęcia, który był o 13 złotych tańszy od książki. Dodatkowo poprosili w sklepie o zapakowanie prezentu do ozdobnej torebki, za którą również zapłacili. Całkowity koszt ich zakupów w tym sklepie wyniósł 70 zł.

Oblicz, ile kosztowała książka, jeżeli cena opakowania stanowiła 10% kosztu zakupów.

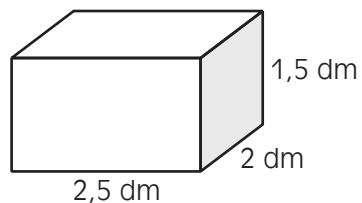
Zapisz wszystkie swoje obliczenia.

Odpowiedź: .....

Zadanie 26. (0–4)

Darek miał 40 sześciennych klocków o krawędzi długości 5 cm. Chłopiec włożył je wszystkie do pudełka, którego rozmiary podano na ilustracji. Klocki są ułożone tak, że nie wystają ponad górną krawędź tego pudełka.

Jaka część tego pudełka jest wypełniona klockami? Rozwiązanie przedstaw w postaci ułamka nieskracalnego.

Zapisz wszystkie swoje obliczenia.

A large rectangular area filled with a fine grid of small squares, intended for the student to write their calculations and the final answer.

Odpowiedź: .....

